

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Ірина САВИЦЬКА

“ _____ ” 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації

Протокол № 13 від 16.05.2024 р.

Завідувач кафедри

доц. Культенко В.П.

_____ Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Англійська мова і друга
іноземна»

_____ Валентина СТРИЛЕЦЬ

Гарант ОП «Німецька мова і друга
іноземна»

_____ Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035.041 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська) (Англійська мова та друга іноземна); 035.043 Філологія (германські мови
та літератури (переклад включно), перша - німецька) (Німецька мова та друга іноземна)

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники:

доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, к. філос. н. Матвієнко І.С.

Київ - 2024

Опис навчальної дисципліни
«КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035.041 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська) (Англійська мова та друга іноземна); 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька) (Німецька мова та друга іноземна)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	
Рік підготовки	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	13 год.	
Практичні, семінарські заняття	13 год.	
Самостійна робота	94 год.	
Індивідуальні		
Кількість тижневих аудиторних годин	2	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни «Критичне мислення»

Професійна підготовка високоякісного спеціаліста, поряд з іншим, передбачає розвиток культури критичного мислення, яке допомагає ефективно спілкуватися та вести науковий діалог. Вивчення дисципліни «Критичне мислення» дає можливість отримати навички критичного та логічного мислення, технік прийняття рішення, доведення та спростування, аргументації, проведення ефективних публічних виступів. Критичне мислення випрацьовується шляхом розвитку самостійного свідомого мислення, вміння чіткого, логічного формувати свої думки, швидко приймати рішення на підставі аналізу та синтезу інформації. Людина, яка критично мислить, вміє чітко формулювати власні думки, доводити та спростовувати, будувати аргументацію, а тому основною характеристикою критичного мислення є самостійність, обґрунтованість та доказовість.

Дисципліна «Критичне мислення» забезпечує формування навичок аргументації.

Дисципліна «Критичне мислення» має міждисциплінарний характер, оскільки ґрунтується на здобутках у царині критичного і творчого мислення, композиції, логіки, риторики, герменевтики та епістемології. Вона має характер практичної системи, що обумовлює спрямованість не стільки на розширення знань, як на тренування критичного підходу до раніше набутих знань чи формування нових стійких вмінь успішно мислити й доводити власні думки. Предметним полем дисципліни «Критичне мислення» є міркування людини, яке протікає в правильних логічних формах (поняття, судження та умовиводи), що дозволяє формулювати міркування, виражати власні думки у відповідності до істинності та правильності логічно-формальних законів.

Метою дисципліни «Критичне мислення» є формування та вдосконалення культури мислення студентів шляхом засвоєння ними основних знань з логіки та вироблення навичок критичного мислення, як несуперечливого, доказового, мислення, яке можна застосовувати в практичних ситуаціях.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання..

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Критичне мислення» для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма							
	Тижні	Усього	лекції	Практ	с.р.			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Сутиність критичного мислення								
Тема 1. Критичне мислення як логічна рефлексія	1,2	17	1	1	15			
Тема 2. Основні формально-логічні закони та критичне мислення	3,4	19	2	2	15			
Тема 3. Понятійний апарат міркувань	5,6	14	2	2	10			
Тема 4. Критичне аналіз і прийняття рішення	7,8	14	2	2	10			
Тема 5. Теорія умовиводів та запитання	9,10	24	2	2	20			
Разом за змістовим модулем 1.	88		9	9	70			
Змістовий модуль 2. Критичне мислення як основа інтелектуальної діяльності								
Тема 6. Аргументація	11,12	16	2	2	12			
Тема 7. Еристика	13,14	1	2	2	12			
Разом за змістовим модулем 2.	32		4	4	24			
Усього годин	120		13	13	94			

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність критичного мислення.	2
2	Основні формально-логічні закони та їх практичне застосування.	2
3	Понятійний апарат міркування.	2
4	Критичний аналіз і прийняття рішення.	2
5	Теорія умовиводів та запитання.	2
6	Теорія аргументації. Доведення та спростування.	2
7	Еристика як мистецтво суперечки.	3
Разом		15

4. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1	Мислення, Інтелект, Пам'ять	14
2	Зв'язок між мисленням і мовою	15
3	Моделі критичного мислення і технічні прийоми	15
4	Аргументація. Логічні судження.	10
5	Вірогідність і невизначеність	10
6	Процес прийняття рішення	15
7	Розвиток навичок рішення задач. Творче мислення	15
Всього		94

5. Засоби діагностики результатів навчання:

Екзамен

6. Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.
Словесні – пояснення, лекція, бесіда.

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. На заняттях з дисципліни «Критичне мислення» використовуються форми, зазначені в таблиці, наведеній нижче.

№ з/п	Назва теми	Освітні технології
1	Сутність критичного мислення.	Дискусія Презентація
2	Основні формально-логічні закони та їх практичне застосування.	Дискусія Подумай – обговори в парі – поділися з іншими
3	Історичний характер логіки як науки.	Дискусія Презентація
4	Поняття як форма мислення.	Дискусія Презентація

5	Судження як форма мислення.	Дискусія Презентація
6	Критичне мислення і теорія умовиводів.	Дискусія Інтерактивна методика «Континіум»
7	Теорія аргументації. Доведення та спростування.	Дискусія Інтерактивна методика «Дебати»

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023 р. протокол №10 (див. таблицю):

Рейтинг студента, Бали	Оцінка національна за результати складання	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Критичне мислення»:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4658>

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. К: Центр навчальної літератури, 2019. 272с.
2. Колотілова Н.А. Риторика: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 232 с.
3. Комаха Л.Г. Логічні засоби аргументації у філософському знанні: мон. К.: Центр навчальної літератури, 2015. 360 с.

4. Конверський А. Є. Критичне мислення. Підручник для студентів начальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К.: Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
5. Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та неklasична. К.: Центр навчальної літератури, 2023. 296.
6. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
7. Павленко Ж. О. Логіка: практикум з розв'язання тестів на загальні компетентності: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.
8. Тягло О.В. Критичне мислення: навч. посіб. Х.: Основа, 2008. 189 с.
9. Щербина О.Ю. Логіка та юридична аргументація: мон. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 303 с.

Допоміжна література:

1. Бандурка О.М. Юридична логіка: підручник Х.: Золота миля, 2011. 224 с.
2. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. Київ, 2000. 304 с.
3. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. Львів: Афіша, 2002. 359 с.
4. Гладунський В.Н. Логіка: навч. посіб. для студ. дистанційної форми навчання. Л.: Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2003. 194 с.
5. Губенко Л.Г., Немцов В.Д. Культура ділового спілкування. Навч. посібник. К.: «Альфа прес», 2000. 189 с.
6. Данильян О.Г. Логіка. К.: Право, 2022. 220 с.
7. Дороніна М.С. Культура спілкування ділових людей: Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. К., 1997. 192 с.
8. Жеребкін В.Є. Логіка. Харків: Основи, К.: Знання, 2008. 256 с.
9. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. К.: Вища школа, 1992. 400 с.
10. Кислюк К. Логіка. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2016 р. 92.
11. Конверський А.Є. Логіка. К.: Четверта хвиля, 2017. 272 с.
12. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. Київ, 2017. 424 с.
13. Сторожук С.В. Логіка: навчальний посібник / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І.С. Матвієнко. Київ., 2020. – 370 с.
14. Ряшко В.І. Логіка. Київ, 2019. 328 с..
15. Тофтул М.Г. Логіка. К.: Академія, 2009. 336 с.
16. Хоменко І. В., Алексюк І. А. Основи логіки. Підручник К.: Золоті ворота, 2008. 256 с.
17. Хоменко І.В. Логіка – юристам. К.: Четверта хвиля, 2018. 392 с.
18. Щербина О. Філософія логіки, філософська логіка, аргументація. Філософська думка, 2013. № 5. С. 103-112.
19. Critical Thinking Skills Success in 20 Minutes a Day, by Lauren Starkey, 2004.
20. Frameworks for Thinking. A Handbook for Teaching and Learning. David Moseley, Vivienne Baumfield, Julian Elliott, Maggie Gregson, Steven Higgins, Jennifer Miller and Douglas Newton. Cambridge University Press, 2005.